

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 157/25

Luxembourg, 18. december 2025

Sodba Sodišča v zadevi C-448/23 | Komisija/Poljska (Nadzor *ultra vires* sodne prakse Sodišča – Primarnost prava Unije)

Pravna država: poljsko ustavno sodišče je s tem, da ni upoštevalo sodne prakse Sodišča Evropske unije, kršilo več temeljnih načel prava Unije

Sodišče tudi ugotavlja, da poljsko ustavno sodišče ni neodvisno in nepristransko sodišče zaradi resnih nepravilnosti pri imenovanju treh sodnikov in predsednice tega sodišča

Poljsko ustavno sodišče je v dveh sodbah razsodilo, da so nekatere določbe Pogodb, kot jih razlaga Sodišče, v nasprotju z nacionalno ustavo, in je izrecno navedlo, da sodna praksa Sodišča v zvezi s pravico do učinkovitega sodnega varstva¹ presega pristojnosti, ki so mu bile podeljene (*ultra vires*). Evropska komisija je menila, da se s tema sodbama krši več temeljnih načel prava Unije, vključno z načelom primarnosti prava Unije, zato je pri Sodišču proti Poljski vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti. Sodišče je tej tožbi ugodilo in razsodilo, da Poljska ni izpolnila svojih obveznosti, ker je poljsko ustavno sodišče kršilo načelo učinkovitega sodnega varstva in ni upoštevalo načel primarnosti, avtonomije, učinkovitosti in enotne uporabe prava Unije ter zavezujočega učinka odločb Sodišča. Sodišče je tožbi Komisije ugodilo tudi v delu, v katerem se je nanašala na resne nepravilnosti pri imenovanju treh sodnikov poljskega ustavnega sodišča in predsednice tega sodišča, kar je povzročilo dvom o statusu tega ustavnega sodišča kot neodvisnega in nepristranskega ter z zakonom ustanovljenega sodišča v smislu prava Unije.

Poljsko ustavno sodišče je v dveh sodbah z dne 14. julija in 7. oktobra 2021 nekatere določbe Pogodb, kot jih razlaga Sodišče, razglasilo za nezdržljive z nacionalno ustavo. Ti sodbi sta bili izdani v kontekstu sodne prakse Sodišča v zvezi z neodvisnostjo poljskega sodstva.

Ti sodbi v bistvu izključujeta pristojnost, ki jo je Sodišče priznalo nacionalnim sodiščem za nadzor nad zakonitostjo postopkov imenovanja sodnikov, vključno z resolucijami poljskega nacionalnega sodnega sveta (v nadaljevanju: KRS), in za odločanje o nepravilnostih, storjenih v teh postopkih.² Poleg tega so s tema sodbama zavrnjene začasne odredbe, ki jih je Sodišče sprejelo v zvezi z organizacijo in pristojnostjo poljskih sodišč ter v zvezi s postopkom pred temi sodišči.³

Ker je Evropska komisija menila, da se s sodbama poljskega ustavnega sodišča kršijo načelo učinkovitega sodnega varstva, načela avtonomije, primarnosti, učinkovitosti in enotne uporabe prava Unije ter načelo zavezujočega učinka sodne prakse Sodišča, je proti Poljski pri Sodišču⁴ vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti.

Komisija v tožbi opozarja tudi na nepravilnosti pri imenovanju treh sodnikov⁵ in predsednice poljskega ustavnega sodišča.⁶ Trdi, da to sodišče ni neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče.

Sodišče je v svoji sodbi v celoti ugodilo tožbi Komisije in ugotovilo, da Poljska ni izpolnila svojih obveznosti.

Sodišče je razsodilo, da je sodba poljskega ustavnega sodišča z dne 7. oktobra 2021 v nasprotju z načelom učinkovitega sodnega varstva, ker v nasprotju s sodno prakso Sodišča zanika pristojnost nacionalnih sodišč za nadzor nad zakonitostjo postopkov imenovanja sodnikov, vključno z resolucijami KRS, s katerimi se predlagajo

kandidati za to imenovanje, in za odločanje o nepravilnostih, storjenih v teh postopkih. Prav tako je poljsko ustavno sodišče s svojo sodbo z dne 14. julija 2021 kršilo to načelo, ker ni priznalo zavezujočega učinka začasnih odredb, ki jih je Sodišče sprejelo v zvezi z organizacijo in pristojnostjo poljskih sodišč ter v zvezi s postopkom pred temi sodišči.

Sporni sodbi prav tako izpodbijata bistvene značilnosti pravnega reda Unije, saj se z njima – s tem, da poljskim javnim organom preprečujeta uporabo norm primarnega prava Unije – zavračajo načela avtonomije, primarnosti, učinkovitosti in enotne uporabe prava Unije ter načelo zavezujoče narave sodne prakse Sodišča.

Sodišče opozarja, da **se Poljska ne more sklicevati na svojo ustavno identiteto**, da bi se izognila spoštovanju skupnih vrednot iz člena 2 PEU, kot so pravna država, učinkovito sodno varstvo in neodvisnost sodstva. Te vrednote so namreč temelj same identitete Unije, h kateri je Poljska prostovoljno pristopila. **Po pristopu se te vrednote uresničujejo prek pravno zavezujočih obveznosti, izpolnjevanja katerih se države članice ne morejo razbremeniti.**

Poleg tega nacionalna sodišča ne morejo enostransko določiti obsega in omejitev pristojnosti, dodeljenih Uniji. Ta vprašanja nujno vključujejo razlago prava Unije in v sodnem sistemu Unije, ki ga določata Pogodbi, spadajo izključno v pristojnost sodišč Unije. Zlasti avtonomija in učinkovitost pravnega reda Unije nasprotujeta vsakršnemu zunanjemu nadzoru nad odločbami, ki jih sprejme Sodišče pri izvajanju svoje izključne pristojnosti za dokončno in zavezujočo razlago prava Unije in za nadzor nad zakonitostjo aktov Unije. Morebitne dvome nacionalnih sodišč glede obsega pristojnosti Unije ali veljavnosti akta prava Unije zaradi preseganja pristojnosti Unije ali zaradi kršitve zahteve, naložene Uniji, da spoštuje nacionalno identiteto držav članic,⁷ je mogoče odpraviti le v okviru dialoga s Sodiščem prek postopka predhodnega odločanja. To velja tudi, kadar se ti dvomi nanašajo na razlago prava Unije, ki jo je podalo Sodišče.

Končno, Sodišče je ugotovilo, da so bila imenovanja treh sodnikov poljskega ustavnega sodišča decembra 2015 in njegove predsednice decembra 2016 v nasprotju s temeljnimi pravili o postopkih imenovanja na Poljskem. **Zato poljsko ustavno sodišče ne izpolnjuje zahtev za neodvisno in nepristransko ter z zakonom ustanovljeno sodišče v smislu prava Unije.**

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti iz prava Unije, vloži Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe. Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vloži novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če pa Komisija ni bila obveščena o ukrepih za prenos direktive, lahko Sodišče na predlog Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo in povzetek sodbe, kadar je bil ta povzetek pripravljen](#), sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Določen v členu 19(1), drugi pododstavek, PEU.

² Sodbi Sodišča z dne 2. marca 2021, A. B. in drugi (Imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča – Pravno sredstvo), [C-824/18](#) (glej sporočilo za medije št. [31/21](#)), in z dne 6. oktobra 2021, W. Ž. (Senat za izredni nadzor in javne zadeve vrhovnega sodišča – Imenovanje), [C-487/19](#) (glej sporočilo za medije št. [173/21](#)).

³ Sklep Sodišča z dne 8. aprila 2020, Komisija/Poljska (Disciplinska ureditev za sodnike), [C-791/19 R](#) (glej sporočilo za medije št. [47/20](#)), je Poljski nalagal, da začasno preneha uporabljati določbe, ki disciplinski senat vrhovnega sodišča pooblašča za odločanje v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki. Ta ukrep je bil namenjen zaščiti pravice do učinkovitega sodnega varstva, saj je obstajal dvom o neodvisnosti in nepristranskosti disciplinskega senata.

⁴ Glej [sporočilo za medije](#) Komisije.

⁵ Decembra 2015 je osma sestava parlamenta izvolila tri osebe, ki so nadomestile sodnike, katerih mandat je potekel, čeprav je sedma sestava parlamenta že oktobra 2015 za iste položaje izvolila tri druge sodnike. V sodbah z dne 3. in 9. decembra 2015 je poljsko ustavno sodišče razsodilo, da je izvolitev treh sodnikov v osmi sestavi parlamenta v nasprotju z ustavo. Vendar so tri osebe, izvoljene decembra 2015, prisegle pred poljskim predsednikom in so bile pooblaščne za opravljanje funkcije, medtem ko sodniki, izvoljeni oktobra 2015, svojih funkcij niso mogli prevzeti.

⁶ Občna seja za imenovanje kandidatov za to mesto je bila sklicana na dan, ko naj bi potekala, vendar se je niso udeležili vsi sodniki ustavnega sodišča (eden je bil odsoten). Od štirinajstih prisotnih sodnikov jih je osem zavrnilo sodelovanje pri glasovanju in zahtevalo preložitve, da bi se ga lahko udeležil tudi petnajsti sodnik. Kandidatka za predsednico, ki jo je naknadno imenoval predsednik Poljske, je bila izvoljena s petimi glasovi, med katerimi so bili tudi glasovi treh sodnikov, katerih imenovanje je že bilo izpodbijano. Vendar je bilo razsojeno, da je predstavitev kandidatov, ki jih ni podprla večina sodnikov, v nasprotju s poljsko ustavo.

⁷ Na podlagi člena 4(2) PEU.